

# Samlebåndet – som begynte i slakteriet, ikke i bilfabrikken

Kommende episode

---

Samlebåndet ble ikke funnet opp i bilindustrien. Det kom fra slakteriene i Chicago, der dyr ble tatt fra hverandre i skinner. Her er hvordan ideen ble snudd, hva som skjedde med prisen – og hva det kostet dem som sto ved båndet.

## HOVEDTEMAER

- Hvor ideen faktisk kom fra
- Slaktelinjen som ble snudd
- Hvordan biler ble bygget før
- Det Ford egentlig fant opp
- Highland Park, og tallene
- Prisen som falt
- Det det kostet menneskene
- Hva båndet gjør med arbeidet

## SPØRSMÅL EPISODEN BESVARER

- Hvem fant opp samlebåndet?
- Hva har griseslakt med bilproduksjon å gjøre?
- Hvordan ble biler bygget før samlebåndet?
- Hvorfor måtte dørene tilpasses for hånd?
- Hvor mye raskere ble produksjonen?
- Hvorfor innførte Ford fem dollar dagen?
- Hva er egentlig nytt med et samlebånd?

## HOVEDPUNKTER

- Ideen kom fra slakteriene i Chicago, der dyr hang i skinner og ble tatt fra hverandre – ikke satt sammen.
- Ford snudde monteringslinjen til en monteringslinje.
- Før dette ble deler filt og bearbeidet for hånd til de passet, og hver bil var unik.
- Det Ford først fikk til, var deler presise nok til at de ikke måtte etterjusteres.
- Et chassis gikk fra rundt 12,5 timer til 93 minutter.
- I 1914 kom det en Model T ut hvert 24. sekund.
- Prisen falt fra 850 dollar i 1908 til 260 i 1924.
- Turnover var 380 prosent i 1913. Fem dollar dagen kom i januar 1914.

## KILDER OG REFERANSER

- The Henry Ford – Assembly Line (forskningsguide)  
<https://askus.thehenryford.org/K12/faq/433848>
- Library of Congress – Ford Implements the Moving Assembly Line  
<https://guides.loc.gov/this-month-in-business-history/October/Ford>
- The Henry Ford – Crowd of Applicants outside Highland Park Plant after Five Dollar Day Announcement, January 1914  
<https://www.thehenryford.org/collections/explore/artifact/35765>
- James P. Womack, Daniel T. Jones og Daniel Roos – The Machine That Changed the World (1990)

*Alt brukes som verktøy i arbeidet med tekstene, og alt blir lest gjennom før det publiseres. Feil kan likevel forekomme.*